

כייצד נהרג

היריות אשר הפינו את שמואל בן ציון בשדרת-התרזות, אשר בקרית-משה ירושלים ופצעו את חתנו, גרעון ריינר, הוסיפו להסעיר את דעת-הקהל. אחרים ראו בזה רק פשע נוסף. אחרים — נקמה על רקע דרמטי. אולם כמעט כולם הבחינו בפלא חדש אשר לא היה ידוע בישראל עד כה — "חרב להשכיר".

עד כה ביצעו הפושעים על ידי הפושעים עצמם. במקרה זה שכר שאז נחמיה שני צעירים, שנועדו, לפי דבריו, לחטוף את בן ציון ולהכותו. המשטרה הקדישה תשומת-לב מרובה למעשה. משפחת הנרצח לא הסתפקה בהודאתו של נחמיה, היא דרשה הקירה מרוקרת של הגורמים, אשר הביאו, לדעתה, לפשע: החזרת נשקו של נחמיה לידיו, לאחר שהוחרם על ידי המשטרה, בעקבות אימוני המתמידים. בני-המשפחה אף הרחיקו לכת עד כדי דרישה לשוֹב וזמנה את עונש-המוות.

רקע הפשע היה מסוגל להטריד את מנוחתם של בעלי-בתים רבים: נחמיה ירה בכן-ציון, כנראה בגלל סניזקו מביתו של האחרון לאחר שזא שולם את שכר-הדירה הזעום בסך 6 ל"י. הדורש משך שנים.

כה בשעה שבני-משפחת הנרצח טענו כי זה היה מעשה-רצח בכוונה תחילה וכרם קר, קיבל עורך-הדין יעקב הגר על עצמו את תפקיד הסניגור: הוא האמין כי זו היתה רק הריגה, לא רצח זדוני.

העולם הזה פנה אל משפחת נחמיה, ביקש חומר על הרקע של הנאשם ויחסיו עם בן-ציון. אחותו של נחמיה, אסתר, מסרה לה העולם הזה תעודה אנושית מדהימה, כתובה ככתב-ידו של הנאשם, המתפרסמת להלן כמלואה ומלישונה, ללא שום שינוי או כתיוב.

לו את דעצמות. זכרוננו שבאמצעות אותם הנאשם, השכנים ואתם פקידו בית המשפט, השלמנו בו במקום, ובן-ציון ביטל את הצו, ברור שלא מרצונו הטוב. אולם למורת רוחו חודש החוזה בנוכחות הנאשם שחזו במחזה זה, וחתמתי על 12 שטרות בעד השנה המקבילה, ומאו היחסים בינינו החריפו ונטר לי טינה בליבו.

חלפו שנים ובן-ציון בנה לו קומה נוספת מעל אותו ה"בין גרתי בו, וביקש אותי ואת כל השכנים שנפרק את האנטנות הרדיו מעל גג הבנין כדי לאפשר לו בניית הקימה הנוספת. ברור שלא היתה לי ולאף אחד מהשכנים כל סיבה שלא להיעתר לדרישה צודקת זו. הוא הבטיח לפני פירוק האנטנות שעם השלמת הבניה תחזירנה כל האנטנות לקדמותן, על חשבוננו הוא. במקרים כאלה ההסכמים תמיד היו בע"פ ולא בכתב, אני וכל השכנים סמכנו על הבטחתו של בן ציון, אשר עם השלמת הבניה טרב למלא את ההבטחה.

פניתי אליו בהצעת פשרה, שאתקין את האנטנה על חשבוןי אני, ושיב דחה את ההצעה. ואז נבצר ממני להזהירו אזהרה בנו הלשון: שאם יוסיף לסרב, אפרוץ את הדלת שעל הגג ואתקין את האנטנה לבד. אז קבלתי ממנו הבטחה שבסוף אותו השבוע (ביום ששי) הוא יאפשר לי את התקנת האנטנה. קבלתי על עצמי את ההבטחה והאמנתי שהוא יתיר לי את התקנת האנטנה. ושוב דחה אותי הוא ואשתו בגסות ובסגולה. הם טענו שהכביסה שלהם על הגג תתלכלך, ואז בקשתי מהם שאכנס מהכביסה השניה, אולם הבקשה נתקלה בסירוב ובטענה שזה שבוע שנגמרה מריחת-האפלט על הגג, וזה עלול להתקלקל כתוצאה מדריכה על הגג.

אמרתי לו שאלה טענות ותירוצים בעלמא. הזהרתי אותו בפעם האלף, חזרתי והזהרתי, שאם לא ימסור לי את מפ"תחורת-הדלת, איאלץ לפרוץ אותה ולהתקין את האנטנה. בע"פ עז אזהרה זו, סגר בחזקה ובגסות את דלת דירתו בפני.

ירדתי למטה וללא כל היסוס, עליתי בכניסה השניה, ופרצתי את הדלת באמצעות גרזן שהיה ברשותי. והתחמתי להתקין את האנטנה. משראני למעלה על הגג עוסק בהתקנת האנטנה, עלה אלי חתנו גרעון ריינר, ואמר לי לרדת ברגע זה, ואם לא — אז הוא ישלך אותי מעל הגג. אמרתי לו שהוא לא יעז לעשות זאת לפני שארסוק עם הגרזן שבידי.

בינתיים הגיעה המשטרה, ובתוכם היה השוטר מנשה מלמד (כיום סמל ב' במשטרת ישראל). המשטרה שאלה לפרכי-הסניזק. אני אמרתי לה שתבוא ותראה. בעל-הבית בא והראה למשטרה את פריצת-הדלת, ואת הגרזן שבו בצעתי את הפריץ. המשטרה בקשה אותי לבוא אצלם לתחנה והלכתי ללא כל התנגדות מצדי.

הגענו לתחנת המשטרה וספרתי להם את כל הענין. השוטר גבה ממני את העדות היה הסמל קורה יצחק. הענין הגיע לידי הקצין פליצק, וזכרוננו היטב שהקצין יחד עם הסמלים הפצירו בבן-ציון, וביקשו ממנו ודרשו ממנו בתוקף נמרץ שאני אוכל להחזיר את האנטנה, וכי אין לבן-ציון כל זכות מבחינה חוקית ומוסרית להתנגד. אז עליתי על הג על אפו וחמתי והשלמתי את התקנת האנטנה, ובעקבותיה הלכו שאר-השכנים.

משכר רציני

בשנת 1950, החליטו בעל הקרקע, אשר עליו הקימות את הקיוסק שלי, לבנות חנויות על מגרשו. הוא פנה אלי בבקשה שאפנה את הקיוסק בכדי שיוכל לבנות. הוסכם בינינו שכאשר ישלים את הבניה אקבל את הפינה המוכרת בכל העיר תמורת 1500 ל"י כדמי-מפתח. סידור הקיוסק עלה לי במאמצים רבים, ובעיקר בהשגת הכספים, והודות פניתי למר משה בר-עם. מוכיר מועצת פועלי ירושלים, שעזר לי בהשגת סכומים ניכרים. היה עלי לעבוד יומם ולילה לסילוק-החובות, ועד מכירת החנות הייתי עוד שקוע בחובות די ניכרים. אט-אט התגברתי על כל הקשיים וסידרתי את החנות ללא עזרת איש.

בשנת 4—1953 עבר עלי משבר חזק שלא יכולתי לעמוד

בעל היוזן נחמיה

אני שאול נחמיה נולדתי בירושלים ביום 20.11.24. בהיותי בגיל 6 התחלתי את לימודי בביה"ס העממי. את הוק למודי גמרתי בהיותי בן 13. ובגיל 14 שנה החילתי את לומד מקצוע בנגרות אצל מר אפלנד את גמלפני שברחוב יפו מיל משבי-זקנים. בגיל 16 קרתה לי תאונת-דרכים קשה, וכתוצאה מאימה תאונה נאלצו הרופאים של הדסה להר" הצופים לקטוע את רגלי השמאלית, מחוטר כל תקוה וסיכוי לרפואתה.

במשך כל איתו הזמן עד שנת 1934 למדתי קורסים לפקי-דות כגון: הנחלת-פנקסים, תחוקת סמכונה וקורס של מרכזיית-טלפונים. אולם העבודה בשקידות לא היתה לרוחי. למודי שאפתי להיות עצמאי. בשנות 1943-44 נשאתי אשה שילדה 3 ילדים, שני בנים ובת אחת. בשנת 1946 הקמתי ל"עצמי קיוסק על מגרש ולרו ע"י בית-ההסתדרות, ובאתו הזמן עזבתי את בית הורי מסיבות ידועות, והעחקתי את מגוריי לאחת מדירות בן-ציון.

שכרתי אצל בן-ציון דירה בת חדר אחד עם כל הנוחיות בקומת קרקע — בשכר של 6 ל"י לחודש. כדמי-מפתח ש"למתי 250 ל"י. במזומן שילמתי 150 ל"י, ואת השאר בש"טרות, או 100 ל"י במזומן 150 ל"י בשטרות, איני זוכר בדיוק. את השטר הראשון פרעתי, אולם את יתר השטרות לא פרעתי. מאחר שנודע לי מהשכנים שעבר אותה הדירה שולמו אך ורק 100 ל"י כדמי מפתח.

היחסים החריפים

כזכור, שאר השטרות לא רצייתי לפרוע ובן-ציון תבע אותי לפנות את הדירה. בבית-המשפט לא הופעתי בשעתו מפתח ההפגנה על ירושלים ובינתים השיג צירפיוני נגדי מבית ה"משפט, ואז הופיעו פקידים ושוטרים מטעם בית המשפט ורצו להוציא את הצו לפועל, אולם נתקלו בהתנגדות גמורה מצדי והזהרתי את בן-ציון, שאם הצו יוצא לפועל, אז ארסק

בפניו. המצב הכלכלי היה ירוד, ולא יכולתי לעמוד בהתוויות ביוחתי, ולפרוע 2 שטרות אשר היה עלי לפרעם לפקידת בעל הבית בן-ציון. (6 ל"י כל שטר). בחודש השלישי שלחתי את בני עם 18 ל"י כדי לשלם לבן-ציון או לבא-יכחו. אולם הם דחו אותו. בא בני וסיפר לי כי בן-ציון מסרב לקבל את הכסף. הלכתי אני בגפי ושאלתי לסיבת סירובם, מדוע אינם רוצים לקבל את הכסף? הם ענו לי שאשלם בבית-המשפט, כי כבר תבעו אותי למשפט, מכיון שאיחרתי בפרעון-השטרות. כעבור שבועות מספר קבלתי הומונה לבית-המשפט. עליתי שוב לבא-יכחו של בן-ציון, גרעון ריינר, והראיתי לו את ההו"מנה של בית המשפט. הסברתי לו כי אין ברצוני ואין לי את הסבלנות להופיע בתרי-המשפט בענין הסכסוך הנ"ל, ושוב הצעתי את שכר-הדירה, אולם הוא עמד בסירבו. לא עלה בדעתי כי אפשר להכניס את הכסף לבנק או לדואר לחשבונו

ערב-אימים

בסופו של דבר השיג את צירפיוני ימים מספר לפני חגי-הפסח. פניתי לבית-המשפט ובקשתי לדחות את צירפיוני עז אחר החגים, בתקוה שאוכל להספיק להתפשר עם בעל-הבית.

זהו סיפורו של הנכה הנאשם בהריגת בעל-הבית הירושלמי בן-ציון אחרי סיכסוך דיירים שרבים אסוגו בארץ.

ימים מספר לאחר החגים הופיעו בבית שוטרים ופקידו ה"הוצאה-לפועל, וביקשו לפנותי בכוח. הסברתי לאנשי-המשטרה שאני מוכן לשלם את הכל, ואף את הוצאות המשפט וכל הוצאות אחרות, המשטרה ופקידו ה"הוצאה לפועל התערבו לטובתי אצל בן-ציון, אולם ללא הועיל. התארגנה קבוצה של שכנים ובראשה מר צבי כספי אף הוא שכן, אשר ביקשה להתערב לטובתי ואף התקשרה עם כל מיני אנשים אשר יש בידם לעזור, ואף עם השופט עצמו (זה שהוציא את ציר-הפניוני). כל אלה התקשרו עם בעל הבית טלפוניית בחק"ה להשפיע עליו לחזור בו מהחלטתו ולבטל את ציר-הפניוני, וגם אז לא עזר במאומה.

היתה הצעה מצידה של בתו של בן-ציון שאם אהיה מוכן לשלם סך של 110 ל"י עבור אותו לילה נוסף, אז הם יס"כימו להשאיר אותי בדירה עד למחרת. בלי ברירה שילמתי את הסכום המבוקש עבור אותו לילה נוסף. זה הרגיו את הנוכחים והמתם בערה בהם. שאלוני למה הסכמתי לשלם סכום כה מפולפל? בסופו של דבר שילמתי את הסכום הנ"ל ונשארתי לילה נוסף, והבטחתי למשטרה כי למחרת בשעה 8 בבקר אתחיל לפנות את הדירה בלי כל לחץ.

למחרת בשעה קרוב ל-11 לפנה"צ בברה אצלי המשטרה יב ראשם הקצין אפשיטין וראה שעמדתי בדריבורי, ובשעה 12 בדיוק פניתי את הדירה ממש עם כל חפצי ומסרתי את המפתחות כמו ידי לידי בתו של בן-ציון, הגברת ריינר. שמתו פעמי לכפר-סבא אתל חמותי, המתגוררת בצריף רעוע וסדוק מכל עבר, ומשפחתי פחדה ללון באותו צריף מחמת השרצים והנחשים המצויים לרוב באותה הסביבה. באותו הלילה הראשון קמתי לאחור-הצות כמוכה-סנודרים אל בית-השימוש. עדין לא האמנתי שאני מפונה מהדירה והלכתי בחתן שאלוני התרגלתי שנים, אולם בדרך הליכתי נפלתי מלוא-קומתי כשנתקלתי בלא-יודעין בקיר. מיד נזעקה אשתי ושאלה אותי מה רצוני. עניתי שאני חפץ לגשת לבית-השי"מוש. היא אמרה לי שביתי-השימוש נמצא בחצר, קמתי ובעז"רת אשתי יצאתי החוצה על-מנת ללכת לבית השימוש, אך הפעם נכשלתי בצניור המים ונפלתי על פני. את הלילה הזה לא אשכח לעולם, את זה קל לקבוע בתיאוריה, אך עמוד גא אחה בנוסיון, ותחווה!!!

"הוא נשאר בחיים"

שכבתי על החול כמהומם ולא יכולתי לקום בגפני ובעזרת אשתי קמתי והחילתי לקלל את בן-ציון על העוול שעוול לי והבטחתי לעצמי בהרצדקי כי אסע לירושלים ואגמור את החיים של בן-ציון. נסעתי לירושלים לפי ההבטחה וניס"ה להתקש בבן-ציון ע"י האקדה שהיה ברשותי (ע"י מוט) חינוך עתרים, אולם נכשלתי והחטאתי את המטרה. הייתי בטוח שהכדורים שיריתי לעברו פגעו בו, וכי בן-ציון אינו עוד בחיים. במהירות רבה הסתלקתי מהמקום תוך בשחון גמור